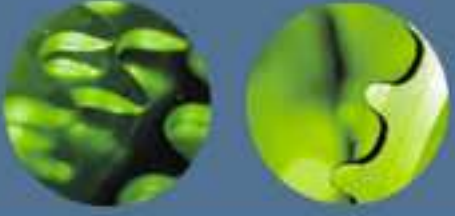

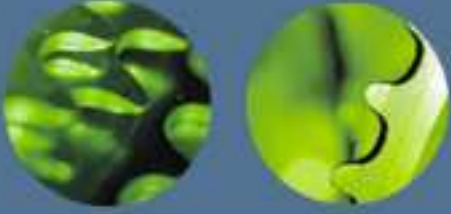
Risk Yönetimi

Gürcan Banger

Risk Yönetimine giriş

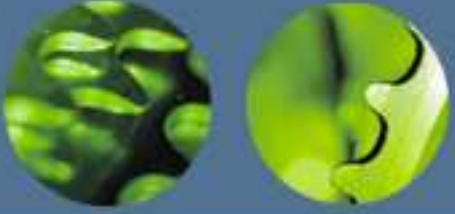
- Bu sunumun amacı, sivil toplum alanında hizmet tedarik projelerinde, süreç boyunca ortaya çıkması muhtemel risk alanlarının tespiti ve takibi ile oluşabilecek veya oluşacak risklerin üstesinden gelme usullerinin tanıtılması için ortak dil yaratmaktır.**

Risk nedir?

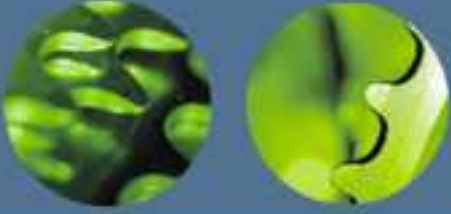
- ❑ **Risk**, belirli bir zaman aralığında, hedeflenen bir sonuca ulaşamama, kayba veya zarar uğrama olasılığıdır.
- ❑ Risk, muhtemel bir kaybın ya da zararın algılanan boyudur.
- ❑ Gelecekte oluşabilecek potansiyel sorunlara, tehdit ve tehlikelere işaret eder.

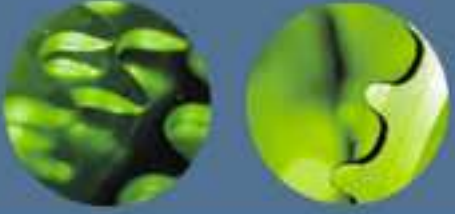
Riskin niteliđi

- Risk, genellikle tam ve net olarak bilinemez ya da öngörülemez. Belirsizlik vardır.
- Risk, zamana bağlı olarak deđiřir.
- Riskin sonuç üzerinde olumsuz etkileri vardır.
- Risk, yönetilebilir bir olgudur.

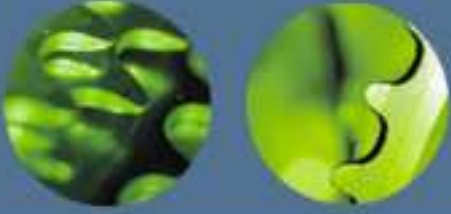
Riskin bileşenleri

- Riskin temel bileşenleri; oluşma olasılığı ve oluşması durumunda sonucu ne ölçüde etkileyeceğidir.
- Ancak riskin yalnızca olumsuz etkileri olan bir kavram olduğunu düşünmek yanlış olur.
- Riske kazanç elde etme fırsatı olarak bakılmalı, fırsata dönüştürülmesi için sistematik çaba gösterilmelidir.

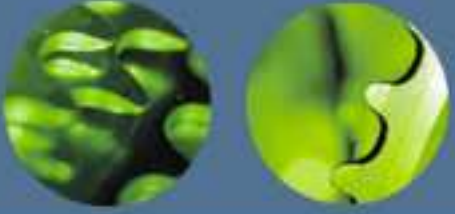
Riskin niteliđi

- Aralarında birlik olan veya belli bir düzen veya zaman içinde tekrarlanan, ilerleyen, gelişen olay ve hareketler dizisine **süreç (proses)** denir.
- Risk, süreçlerin doğal yapısında vardır.

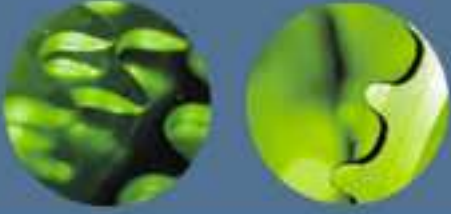
Riskin niteliđi

- Riskten söz edebilmek için, ortada bir süreç ve süreç sonunda tanımlanmış, ulaşılması istenen bir sonuç olmalıdır.
- Süreç sonundaki hedefe ulaşmak için belirlenen yol ne kadar zorunluluklarla çizilmişse, risk o kadar fazladır.

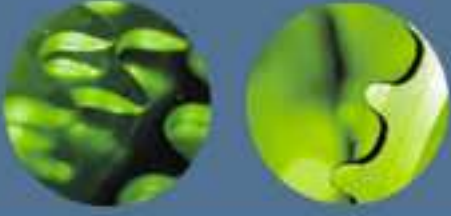
Risk alanları

- Riskler birbiriyle etkileşim içerisinde olan 3 temel alanda ele alınır:
 1. Teknik / performans,
 2. Maliyet,
 3. Çizelge.

Riskler

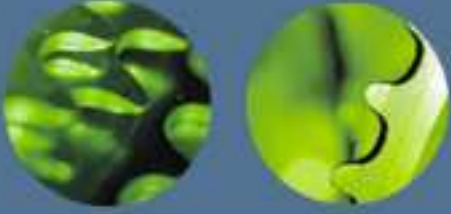
- ❑ **Teknik risk**, hedeflenen (tahmin edilen ve planlanan) performans değerine ulaşamamanın bir ölçüdür.
- ❑ **Maliyet riski**, tahmin edilen ve planlanan maliyet değerinin aşılması durumudur.
- ❑ Örneğin ekonomik koşullardaki belirsizlikler önemli maliyet riski kaynaklarından birisidir.

Riskler

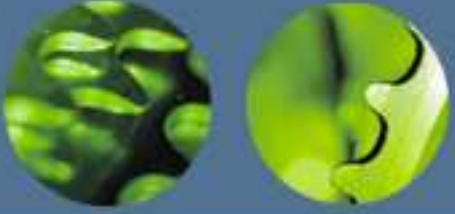
- ❑ **Çizelge (iş-zaman planı) riski** ise riski bir işin tahmin edilen ve planlanan sürede gerçekleştirilememesinin bir ölçüdür.

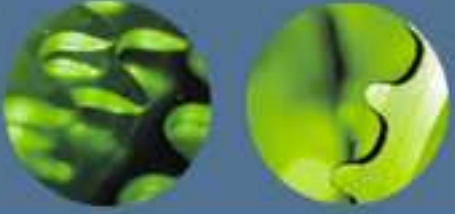
Risklerin ilintisi

- Teknik riskler, maliyet ve çizelge risklerinin temel nedenidir.
- Teknolojik yetenekteki zafiyetlerden ve ürün / hizmet gerçekleştirme süreçlerindeki yetersizliklerden vb kaynaklanır.
- Ancak teknolojik yenilik yeteneğinin kuruluşların başarısı için tek başına yeterli olmayacağını vurgulamakta fayda var.

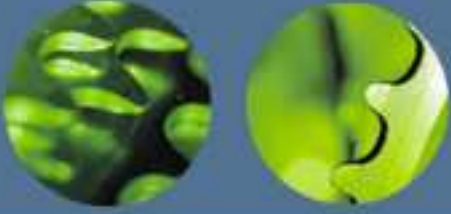
Risk Yönetimi

- **Risk yönetimi**, ürünün / hizmetin düşünce aşamasından başlayarak müşteriye (hizmet alana) bir ürün / hizmet olarak sunabilmesine kadar tüm aşamaları kapsayan bir süreçtir.

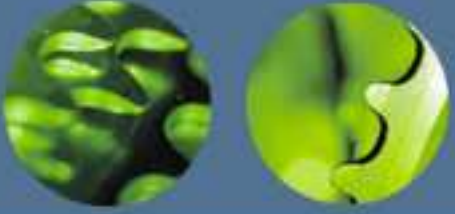
Risk Yönetimi

- **Risk yönetimi** hızlı kararlar ve faaliyetlerle sürekli olarak risklerin belirlendiği, hangi risklerin öncelikle çözümlenmesi gerektiğinin değerlendirildiği, risklerle başa çıkmak için stratejiler ve planların geliştirilerek uygulandığı bir sistemattir.

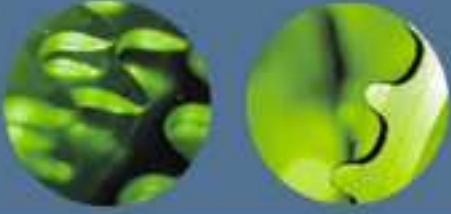
Risk Yönetimi

- Belirsizlikleri ve belirsizliğin yaratacağı olumsuz etkileri daha kabul edilebilir düzeye indirgemeyi hedefleyen bir disiplindir.
- Risklerin probleme veya tehlikeye dönüşmeden belirlenmesini ve en aza indirgenmesi, faaliyetlerinin planlanması ve yürütülmesini kapsar.

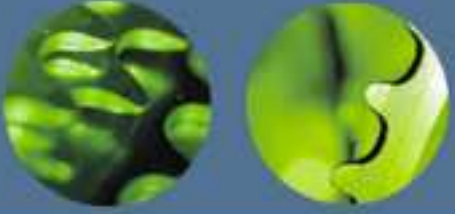
Risk Yönetimi

- Risk yönetiminin temel hedefi, karar verme mekanizmaları için riskleri görünür ve ölçülebilir hale getirmek, sübjektifliği azaltmaktır.

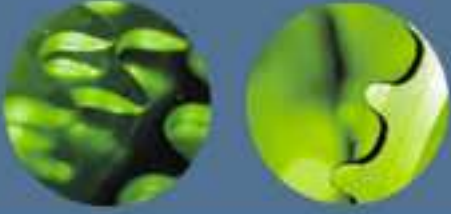
Özetleyelim...

- ❑ Risk, algıya bağlı bir anlam taşır. Bir kuruluş (veya kişi) tarafından yüksek olarak algılanan bir risk, bir başkası için düşük olabilir.
- ❑ Yüksek maliyetli hizmet süreçlerinde riskin algıdan bağımsız kılınması, ortak bir kavramsal anlayışın ortaya konması zorunludur.

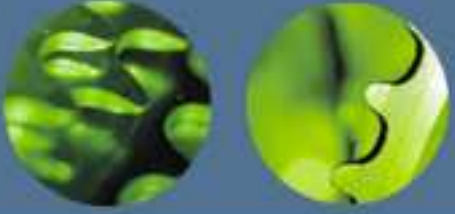
Özetleyelim...

- ❑ Risk alanları, projenin (hizmet üretiminin) her aşamasında belirlenmelidir.
- ❑ Süreç içerisinde diğer etkilerden doğabilecek riskler, tüm katılımcılar tarafından izlenmeli, belirlenmiş bir organizasyon tarafından yönetilmelidir.

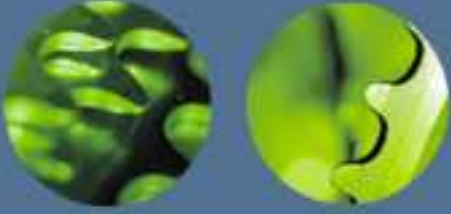
Risk Analizi

- Risk analizi, sonucu açısından sorunlara neden olabilecek risklerin ortaya konması ve yorumlanması işlemidir.
- Risk analizinde öncelikle sistemin kendisi süreçlere ayrıştırılır.
- Daha sonra her sürecin her değer noktasında oluşabilecek riskler incelenir. (Değer zinciri)

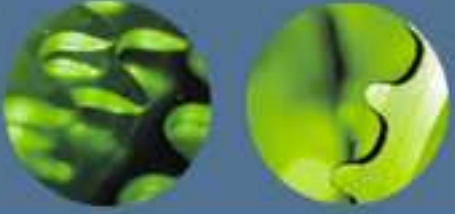
Risk Analizi

- ❑ Süreçlerin tek tek incelenmesi yanında sistemde bir bütün olarak oluşabilecek riskler de dikkate alınır.
- ❑ Risk analizi, karşı önlemlerin nasıl ve ne biçimde alınacağı üstünde durmaz. Bu işi, risk yönetimi süreci gerçekleştirir.

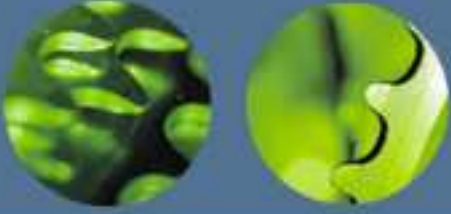
Neden risk analizi?

- ❑ Risk analizinin amacı, kuruluşun süreçlerindeki risk seviyesinin istenen düzeye getirilmesidir.
- ❑ İstenen / taşınabilir risk seviyesi, kuruluşun kabul ettiği ve taşıyabileceği risk miktarıdır.
- ❑ Risk yönetimi ile karşı önlemler alındıktan sonra, geri kalan riskin, gerekli riskten daha düşük olması istenir.

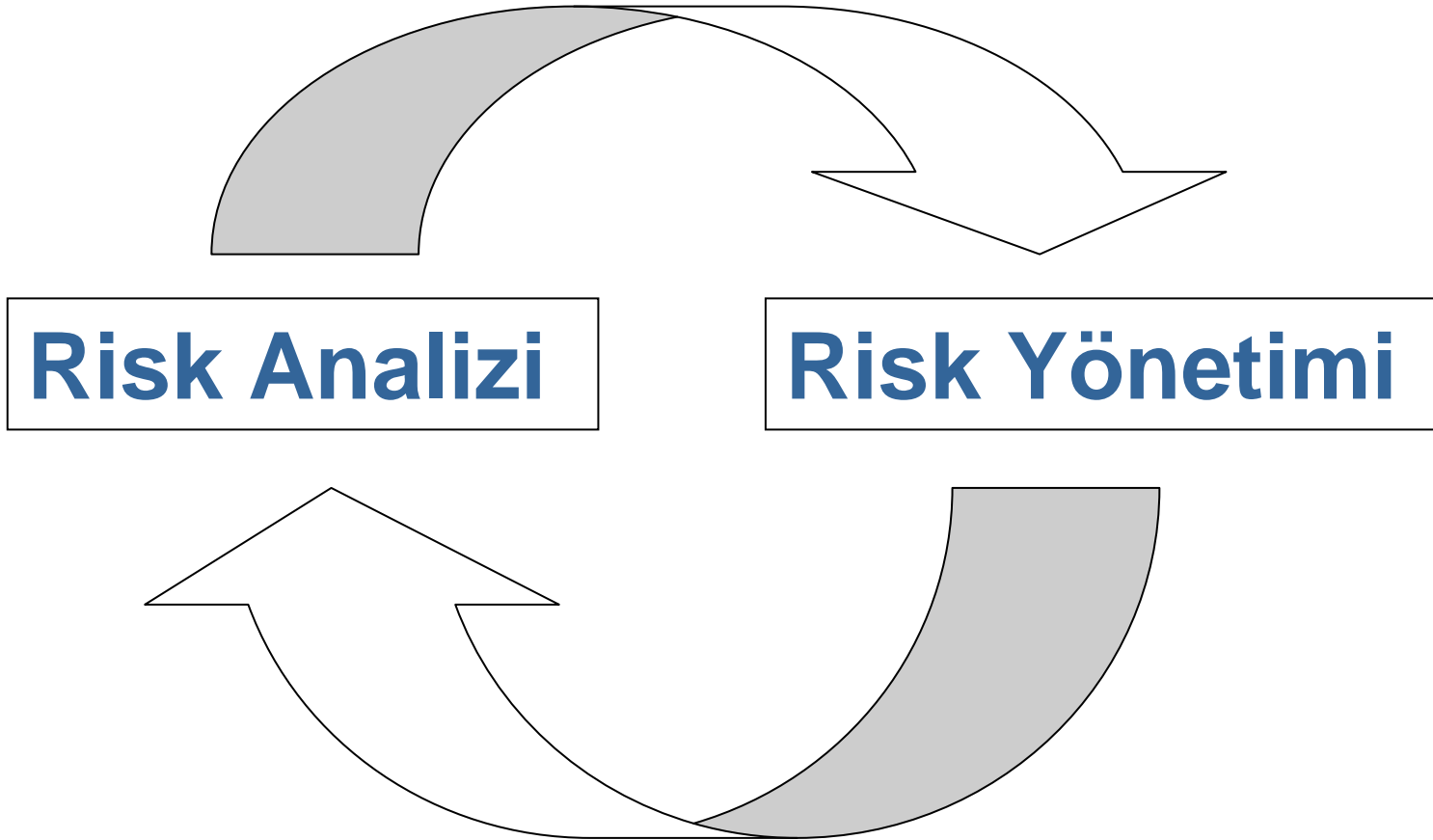

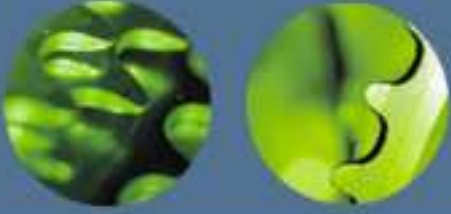
Risk Yönetimi

- Risk analizi sonuçlarına göre şunlar yapılabilir:
 1. Risk yüksektir, karşı önlem yoktur ya da pahalıdır. Hizmetten vazgeçilir.
 2. Uygun önlemlerle risk düşürülür.
 3. Maliyet nedeniyle risk önemsenmeyebilir.
 4. Risk, sigorta gibi yollarla transfer edilir.

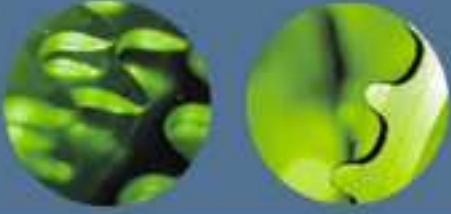
Risk Analizi – Yönetimi

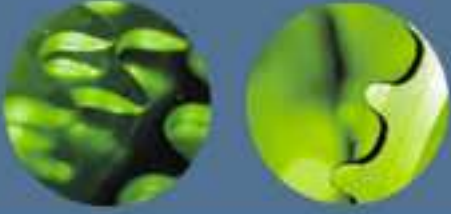
Risk Analizi

- Nicel ve nitel olmak üzere iki temel risk analizi yöntemi mevcuttur.
- **Nicel risk analizi**, riski hesaplarırken sayısal yöntemlere başvurur.
- Nicel risk analizinde ise tehdidin olma ihtimali, tehdidin etkisi gibi değerlere sayısal olarak bakılır.

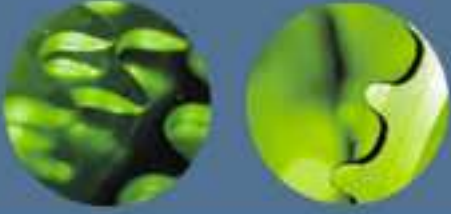
Risk Analizi

- Nicel risk analizinde
RISK = Olma ihtimali x Etkisi
şeklinde sayısal bir formül kullanılır.
- Çarpım sonucu ne kadar büyük bir değer çıkarsa, riskin de o derece büyük olduğu düşünülür.

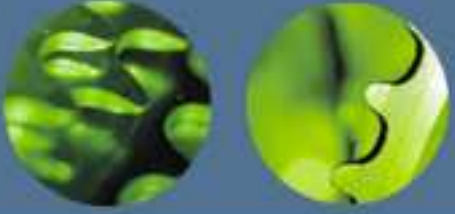
Risk Analizi

- **Nitel risk analizinde** riski hesaplarken ve ifade ederken sayısal değerler yerine “düşük, normal, yüksek, çok yüksek” gibi tanımlayıcı değerler kullanılır.
- Nitel analiz, tehdidin olma ihtimalini kullanmaz, riskin sadece etki değerini dikkate alır.

Risk kavramları

- ❑ Herhangi bir risk analizi ve yönetimi yapılmadan bir kuruluşta mevcut olan riske **taban risk** denir.
- ❑ Bir risk analizi ve yönetimi sonucunda önerilen karşı önlemlerin alınması sonucunda kuruluşta kalan riske **geri kalan risk** denir.
- ❑ Bir kuruluşun ihtiyaçları kapsamında belirlediği ve yapısında taşıyabileceği risk miktarına **istenen / taşınabilir risk** denir.

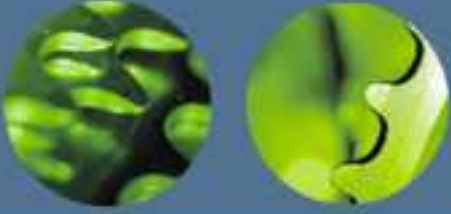
Neden risk yönetimi?

- Risk analizinin ve yönetiminin hedefi, kuruluş içinde olabilecek tehlikelere uygun cevap verebilecek, kasıtlı veya kasıtsız tehditlerin etkisini ve olma ihtimalini azaltacak hazırlıkları, prosedürleri ve denetimleri teşhis etmektir.**

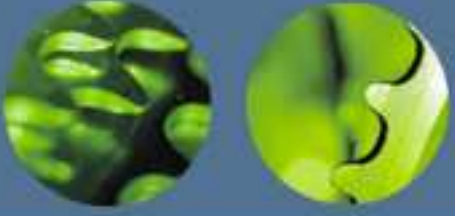
Yararları

- Risk yönetiminin yararlarını şöyle özetleyebiliriz:
 1. Kuruluşun yazılı prosedür ve politikalarının olmasını ya da olgunlaşmasını sağlar.
 2. Kuruluş katılımcılarının sistem işleyişi konusunda bilgi sahibi olmalarını sağlar.
 3. Sistem güvenliği sağlanır.

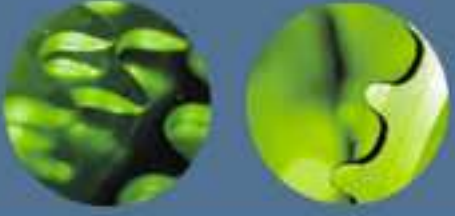
Sorunları

- Risk analizi ve yönetimi ile birlikte gelen birtakım problemler ve ideal olmayan durumlar bulunabilir:
 1. Risk analizi ve yönetiminin oluşturduğu maliyet,
 2. Bu amaçla harcanan süre,
 3. Tespitlerin öznelliği,
 4. Seçilecek yaklaşımın net olmayışı,
 5. Risk yönetim yöntemlerindeki eksiklikler.

Teşekkürler...

- ❖ Sorularınız varsa cevaplamak isterim.
- ❖ Katkılarınız sevindirici olur.

Uygulama

- Şimdi bir uygulama üzerinde çalışmayı deneyelim.